

Het Witte Lotusblad

Belgische Theosofische Vereniging vzw
Loge Witte Lotus

BELGIE/BELGIQUE

P.B./P.P.

2000 ANTWERPEN
GROENPLAATS

BC 30217

Jaargang 6—nummer 7/8

Zomermaanden 2011

Colofon:

Maandblad

Erkenningnummer

P708093

Versijnt niet in juli en augustus.

De Belgische Theosofische Vereniging vzw
zetelt in 1000 Brussel, Geuzenplaats 8.

<http://sites.google.com/site/theosophists>

Verantwoordelijke uitgever :

Sabine Van Osta

p/a Milisstraat 22 - 2018 Antwerpen

Alle activiteiten van de BTV-loges te
Antwerpen gaan door in de Milisstraat 22,
2018 Antwerpen, tenzij anders vermeld.

Voor de inhoud van de artikels zijn enkel
de auteurs verantwoordelijk, hij vormt
geen uitdrukking van enig standpunt van
de BTV en haar afdelingen.

In dit nummer:

De drie doelstellingen
BTV-loges in Antwerpen
Het Theravada Boeddhisme
Reine Land Boeddhisme
Thangka's
Zen
Lezingen Loge Witte Lotus
Vrijheid van denken
De Theosofische Vereniging

1
2
5
7
9
12

De drie doelstellingen

De Theosofische Vereniging kent de volgende doeleinden:

1. Het vormen van een kern van de universele broederschap der mensheid, zonder onderscheid van ras, geloof, geslacht, kaste of huidskleur.
2. Het aanmoedigen van de vergelijkende studie van godsdienst, wijsbegeerte en wetenschap.
3. Het onderzoeken van de onverklaarde wetten van de natuur en van de vermogens die in de mens latent aanwezig zijn.

De Theosofische Vereniging streeft voor haar leden een volledige vrijheid van denken na. Instemming met bovenstaande drie doeleinden is de enige voorwaarde voor lidmaatschap.

Loge Witte Lotus is nu ook te vinden op
Facebook en Twitter (<http://twitter.com/LogeWitteLotus>)

De Belgische Theosofische Vereniging vzw

Loges in Antwerpen

Loge Antwerpen

Bijeenkomsten - secretariaat:

Milisstraat 22, 2018 Antwerpen

Telefoon: (03) 827 43 62 of (03) 272 58 53

E-mail : eddy.doms@pandora.be

KBC 738-0273607-89 tnv Eva Schut &

Liene Ong Liyanta & Eddy Doms

Loge Witte Lotus

Bijeenkomsten: Milisstraat 22, 2018 Antwerpen

Zondagsezingen: OC Katrinahof, Fromentinstraat 1te

Antwerpen (Linkeroever)

Secretariaat: Molenkouter 13 Bis, 2890 Sint-Amands

Telefoon: (0476) 879 968 of (0486) 631 997

Website: <http://www.logewittelotus.be>

E-mail: info@logewittelotus.be

KBC 736-0013927-23 tnv Vandekerkhove & Van Osta &
Opgenhaffen

Zomernummer 2011

Het Witte Lotusblad

Beste lezers,

Zoals elk jaar werd ook nu gekozen voor een extra nummer van Het Witte Lotusblad.

Dit jaar is het zomernummer geheel gewijd aan **Het Boeddhisme**.

Het is onmogelijk om alle aspecten van dit omvangrijk en zeer boeiend onderwerp in een nieuwsbrief op te nemen. We hopen echter dat de keuze die gemaakt werd, iedereen kan bekoren.

We wensen al onze lezers heel veel leesplezier en ook een fijne, zonnige vakantie.

Namens de Redactie

Gedicht

De mens in de mens

Is een onuitputtelijk geheim.

Wie werkelijk mens wil zijn

Weet dat het zijn opgave is om te proberen dit geheim te ontraadselen;

als het daar zijn leven lang mee bezig is,

heeft hij zijn tijd niet verspild.

Fjodor M. Dostojewskij

Uit: Maha Karuna Ch'an

Het Theravada Boeddhisme

Christian Vandekerckhove

Het Witte Lotusblad.

Het boeddhisme bestaat uit ontelbare scholen, die grofweg in drie families kunnen worden ingedeeld:

- Het **Hinayana** boeddhisme of het Kleine Voertuig, ook genoemd, de School van het Zuiden, of het Fundamentele Voertuig, dat als boodschap de verlossing heeft van zichzelf
- Het **Mahayana** boeddhisme of het Grote Voertuig, waar ook de nadruk wordt gelegd op de verlossing van de anderen
- Het **Vajrayana**, ook wel genoemd Lamaïsme, Mantrayana, Tantrayana, of het Diamanten Voertuig. Sommige indelingen gaan het Vajrayana onderbrengen als een afdeling binnen het Mahayana. Dit omwille van het aspect van verlossing van zichzelf én de medemens. Ze verschillen evenwel inzake het aanvaarden van het be-

piemiddens, zorgde voor een boom aan belangstelling voor Chan- of Zenboeddhisme. Deze zou uiteindelijk de hele westerse wereld veroveren. Discreter in het westen verspreid, is het Reine Landboeddhisme.

Het Vajrayana dankt haar groot succes enerzijds aan de diaspora van de Tibetaanse geestelijken in 1959, na de communistische inval in Tibet in 1950, maar ook aan haar amalgaam met een aantal leerstellingen uit het hinduïsme, die bij de westerling vrij logisch en aannemelijk overkomen.

Het Hinayana heeft deze expansie in de wereld veel minder gekend, onder meer ook door het feit dat ze zich oorspronkelijk meer tot geestelijken en minder tot leken richtte. Hoewel de bekeerde koning Asoka het Hinayana en met name het Theravada heel erg in India heeft helpen verspreiden, is dit werk ongedaan gemaakt door onder meer de oprijkkende Islam en allerlei vervolgingen allerhande.

De plaats van het Theravada binnen het boeddhisme vanuit historisch oogpunt

Van alle gekende boeddhistische scholen is de Theravadaschool de oudste. Sommigen zullen dat dan ook vertalen als, de zuiverste, de meest oorspronkelijke. We weten dat de Boeddhha geen geschriften heeft nagelaten, noch een officiële opvolger heeft aangesteld. De leer heeft dus meer gezag dan eender welke leraar.

Maar de leer van het boeddhisme was aanvankelijk een orale traditie die achteraf werd gestandaardiseerd door een aantal zgn. *concilies* (Sk. sanggriha, Pali: sangaha), waarvan het Theravada boeddhisme er zes erkent. Van de oudste concilies is niet geweten of ze werkelijk hebben plaatsgevonden of eerder tot de legende behoren. Bepaalde anachronismen zorgen voor de twijfels hieromtrent. Ook is het zo dat de eerste verslagen over het eerste concilie pas twee eeuwen later werden neergeschreven.

Asoka

<http://stoa.wordpress.com/2007/01/22/king-asoka-a-spiritual-monarch-in-the-hellenistic-age/>

staan van de individuele ziel.

Het Mahayana kent wereldwijd een groot succes, onder meer door haar talrijke leden in China en Japan. Ook de lokroep van het oosten in de zestig jaren van de twintigste eeuw, in de Californische intellectuele- en hip-

Vervolg op pagina 3

Vervolg van pagina 2

Het Theravada Boeddhisme

Christian Vandekerckhove

Het 1ste concilie

Zo'n vier maanden na het heengaan van de Boeddha – sommige bronnen zeggen 1 jaar erna, of 100 dagen erna – zou het eerste concilie door koning Ajasattu samengeroepen zijn in Rajagriha (tegenwoordig: Rajgir) in de 6de of 5de eeuw VC.

Er zouden 500 tot 3000 bedelmonniken deze vergadering bijgewoond hebben. Ananda, vriend en leerling van de Boeddha, had nog niet het Arhatschap bereikt en mocht dus niet bij de raad aanwezig zijn. Daarom ging hij de vooravond van het concilie in meditatie, waarbij hij bevrijd werd van zijn laatste begeerten. Zijn opleiding was nu af; hij was een volslagen arhat.

Ananda werd gevraagd de toespraken van de Boeddha over de dharma te reciteren en Upali moest de monastieke regels, of Vinaya opzeggen. Hieruit werd toen het Tripitaka (sk.) of Tipitaka (pali) samengesteld.

Het 2de concilie

Volgens sommige bronnen werd Raad gehouden in de 4de eeuw VC, terwijl andere het hebben over de 3de eeuw. Hij werd afhankelijk van de bron, samengeroepen door de koning Kalasoka of koning Asoka. De plaats was Vesali (Vaishali). Er zouden ongeveer 700 monniken aan deze raad hebben deelgenomen. In de periode tussen de eerste twee concilies waren een aantal ongeregelgheden in de gebruiken geslopen, in de Mahasangika School. Veel monniken gaven zich over aan praktijken die in strijd waren met de dharma en de vinaya. De bedoeling van de sekte was een minder streng boeddhisme te stichten, dat aantrekkelijker zou zijn. Een van de vernieuwingen was de toestemming voor de monniken om goud of zilver als aalmoes aan te nemen. Volgens sommige bronnen waren er in totaal 10 nieuwe stellingen door de Mahasangikas naar voren geschoven. De meeste hadden te maken met een versoepeling van de regels over voeding en bezit. Uiteindelijk heeft het concilie ze alle tien ver-

worpen, waarna een schisma ontstond tussen de Mahasangikas en de orthodoxie. Een beetje kort door de bocht, kunnen we zeggen dat hier de basis ligt van de scheiding tussen de twee hoofdstromingen, Hinayana en Mahayana).

Grootste boek ter wereld:

http://nl.wikipedia.org/wiki/Bestand:Mandalay_kuthodaw.jpg

Het 3de concilie

Deze bijeenkomst had plaats in de 4de of 3de eeuw VC. Van een aantal feiten en het eerste grote schisma is niet duidelijk of ze plaatsvonden tijdens het 2de of 3de concilie. Deze 3de vergadering zou door Asoka zijn samengeroepen in Pataliputra. Bedoeling was het boeddhisme te zuiveren van valse monniken en ketters. Ook werd gestreefd naar een verzoening tussen de verschillende scholen, maar hiervan is niets terechtgekomen. Asoka, die zich tot het Theravadaboeddhisme had bekeerd en overal in India zuilen en stupa's had laten neerzetten, had deze strekking erg gepropageerd. Sommige bronnen beweren dat hij voor dit concilie geen enkele school boven de andere wilde plaatsen. Toen echter Asoka's zoon het boeddhisme in Sri Lanka ging verspreiden, ging het evenwel duidelijk om Theravada! Dit geldt in grote mate ook voor Asoka's missionarissen naar het westen in Griekenland, Egypte, Antiochië en naar het noordoosten in Burma en het Tarimbekken in het huidige Sinkiang, ten noorden van Tibet.

Tijdens dit 3de concilie kreeg het Pali Canon haar definitieve vorm.

Het 4de concilie

Het 3de concilie was het laatste dat door alle boeddhisten wordt erkend. Vanaf het 4de zullen we het enkel hebben over die van het Theravada. De verdere Mahayanaconcilies worden hier dus niet besproken.

Dit 4de concilie werd gehouden rond 100 VC in Tambapanni (Sri Lanka), tijdens het rijk van koning Vattagamani. Omdat de meeste monniken niet in staat waren het volledige Tripitaka uit het hoofd te leren, werd die definities op schrift gesteld. 500 deelnemende monniken hebben de woorden van de Boeddha gereciteerd en dan op schrift gesteld op palmbladen.

Het 5de concilie

In Mandalay (Burma) werd van 1868 tot 1871 het 5de concilie gehouden. In de aanwezigheid van 2400 monniken werd de leer in detail onder de loupe genomen om te zien of er geen vervormingen in waren geslopen, of elementen uit waren verdwenen. De geverifieerde, volledige Tripitaka werd toen op 729 marmeren platen gegraveerd in het Birmees. Deze platen worden bewaard in evenzoveel pagodes in Kuthodaw. Deze 729 pagodes zijn nog steeds gekend als "het grootste boek ter wereld".

Het 6de concilie

Het 6de concilie werd gehouden in 1954 in de vroegere hoofdstad van Myanmar, Rangoon (Yangon in het Birmees), in de Maha Pasana Guha, een speciaal hiertoe gebouwde kunstmatige grot, geïnspireerd op de grot van Sattapanni, waar twintig eeuwen eerder in India het eerste concilie was gehouden. Er namen thans 2500 monniken aan deel, die gekomen waren uit Birma, Sri Lanka, Cambodja, Nepal, Thailand, Laos, India en Vietnam. Tijdens dit concilie werden de Tripitaka's uit de verschillende landen vergeleken en in overeenstemming gebracht. De uniforme versie van de Tripitaka, de Boeddha Jayanti Editie, werd gedrukt in het Pali maar in Bir-

Vervolg op pagina 4

Vervolg van pagina 3

Het Theravada Boeddhisme

Christian Vandekerckhove

mees alfabet. Later volgden transcripties in de meeste grote schriften van de wereld.

In de 11de eeuw werd het boeddhisme voor een groot deel door de moslims van de kaart geveegd in India. In latere eeuwen gebeurde dit ook in andere Aziatische landen. Ook de christelijke bewegingsdrang heeft het boeddhisme een zware klap toegediend. Uiteindelijk werden nieuwe missies uitgestuurd, het (theravada) boeddhisme weer leven ingeblazen werd, daar waar het was uitgeroeid. In India en Sri Lanka is deze revival voor een groot deel te danken aan H.S. Olcott, de eerste Internationale President van de Theosofische Vereniging.

De plaats van het Theravada binnen het boeddhisme vanuit geografisch oogpunt

De *nieuwe* boeddhistische gebieden, zoals Europa en beide Amerika's buiten beschouwing gelaten, kunnen we het boeddhisme ook bekijken op de wereldkaart.

Het Vajrayana zullen we voornamelijk vinden in Tibet, Nepal, Bhutan (zelfs als staatsreligie) en Noord-India. Lokaal komt het ook voor in bepaalde streken van Mongolië, Rusland en China.

Mahayana boeddhisme is alomtegenwoordig in China en Japan. In een aantal andere Aziatische landen is het Mahayana verdwenen.

Het Theravada boeddhisme zullen we nog actief aantreffen in Sri Lanka, Myanmar (het vroegere Birma), Thailand, Bangladesh, Cambodja, Laos, India en Indonesië.

De plaats van het Theravada binnen het boeddhisme vanuit doctrinair oogpunt

Zoals we hebben gezien, is Theravada boeddhisme een term die verwant is met, maar niet gelijk aan wat de Mahayana boeddhisten het Hinayana noemen, of het Kleine Voertuig.

We zouden kunnen stellen dat het The-

ravada is ontstaan bij het eerste concilie, toen er een eerste consensus van de Leer en de verplichtingen was bereikt. Consensus voor wie bleef, want toen ontstond het eerste schisma tussen het Theravada en het Mahasanghika. De volgende twee eeuwen ontstonden nog een aantal scholen binnen het Hinayana, zoals het Puggalavada, het Sarvastivada en de Sautrantika School. Van al deze Hinayascholen heeft enkel het Theravada het overleefd.

<http://www.tipitaka.org/>

De heilige geschriften of pitaka's van het theravada zijn gestandaardiseerd als het Pali Canon, waarop in de loop der eeuwen heel veel commentaren werden geschreven. Het Pali Canon is ook gekend onder de naam Tripitaka (sk.) of Tipitaka (Pali), wat de drie korven betekent. De eerste twee korven zijn:

De **Sutta pitaka**, met de redevoeringen van de Boeddha

De **Vinaya pitaka**, met de monastieke regels.

Later werd er een derde korf aan toegevoegd:

De **Abhidamma pitaka**, met commentaren op de Sutta pitaka, al dan niet aan de Boeddha toegeschreven.

Leerstellingen

De theravadaleer is de basis voor de leer van de latere boeddhistische scholen. Ze bestaat uit:

De 4 edele waarheden:

- Het bestaan van het lijden
- Het ontstaan van het lijden
- Het opheffen van het lijden
- De weg naar het opheffen van het lijden: het 8-voudige Pad.

Het 8-voudige Pad:

- Juist geloof (erkenning van de eeuwige rechtvaardigheid)
- Juist denken (waarheid)
- Juist spreken (ten goede)
- Juist handelen (onzelfzuchtig)
- Juist levensonderhoud (onschadelijk en eerlijk – ahimsa)
- Juiste inspanning (het algemeen goede)
- Juist herinneren
- Juiste meditatie.

Dit 8-voudige Pad leidt uiteindelijk tot de 4 Oneindige Waarheden:

- Oneindige vriendelijkheid
- Oneindig mededogen
- Oneindige medevreugde
- Oneindige gelijkmoedigheid.

Deze 4 oneindige deugden leiden tot het opheffen van de illusie van de afgescheidenheid.

Dit alles bereiken we door de gelofte die gekend is als de 3 schuiloorden of 3 juwelen (Ti sarana):

Buddham sharanam gacchami

Dharmam sharanam gacchami

Sangham sharanam gacchami

Vertaling:

Ik zoek mijn toevlucht in de Boeddha

Ik zoek mijn toevlucht in de Leer

Ik zoek mijn toevlucht in de Gemeenschap

Vervolg op pagina 11

Leven in Onthechting en Vertrouwen: Enkele verdenkingen vanuit de ‘Ware School van het Reine Land’ (Jodo Shinshu)

Martine Strubbe - Docent Boeddhisme aan de FVG te Wilrijk

Hoe kunnen wij in geluk en harmonie leven wanneer ons bestaan getekend is door lijden en veranderlijkheid? Wat ontstaat zal vergaan, wat oprijst zal verdwijnen: dat is een fundamenteel gegeven in de leer van de Boeddha. Het probleem is niet zozeer de veranderlijkheid zelf, maar wel onze onaangepaste manier van omgaan met die veranderlijkheid. Afhankelijk van allerlei oorzaken, in de eerste plaats onze onwetendheid, plaatsen wij onszelf buiten de stroom van de veranderlijkheid en kennen onszelf een autonoom statuut toe waardoor wij onze eenzaamheid, onze verlorenheid, onze angst en onze (onbestemde) verlangens veroorzaken. Het is pas wanneer wij aansluiting vinden met de werkelijkheid die veranderlijk is, dat onze frustraties en angsten kunnen verdwijnen. De oorzaken van ons lijden zijn immers in onszelf te vinden. Onwetendheid wat betreft onze ware aard en situatie conditioneert onze intenties en gedragingen, onze gedachten, onze verlangens, onze gehechtheid en ons lijden.

De Boeddha leert ons dat het goed is om mee te gaan in die veranderlijkheid, en toont ons wegen om iets te doen aan onze onwetendheid en ons onaangepast gedrag. Zo leren wij dat het niet verkeerd is dingen te ‘verlangen’, maar dat wij ons niet koste wat kost hieraan mogen vastklampen. Heel de leer van de Boeddha is gecentreerd rond de lijdensproblematiek, metafysische vragen beantwoordde hij liever niet...Hij vond dat het lijden van alle wezens de hoogste prioriteit had. In gedachten, in woorden en in daden handelen wij dikwijls op een manier die onheilzaam is voor onszelf en voor de ander. De Leer van de Boeddha toont ons een achtvoudig pad om dat gedrag om te buigen tot heilzaamheid en verlichting.

Dit achtvoudige pad kan op velerlei manieren beleefd worden. De weg van de Jodo-Shinshu betekent letterlijk: ‘Ware School van het Reine Land’ en wordt in de omgangstaal soms ook Shinboeddhisme genoemd. ‘Reine Land’ kan men zien als een metafoor voor ‘nirvana’.

Deze school toont een heel specifieke manier om met de inzichten van de Boeddha om te gaan. Ze werd gesticht door Shinran Shonin, die leefde in Japan in de 13^e eeuw. In de eeuwen vóór Shinran was het boeddhisme een elitaire zaak geworden. De aristocratie

Nishi-Hongwanji ha, Kyoto Japan - wisteria + buddhist wheel

<http://www.jikoji.com/>

had zich de leer van de Boeddha toegeëigend, en het met politieke en sociale belangen vermengd. De ‘overigen’ de gewone mensen, die hun inkomen moesten halen uit visvangst, handel en allerlei ‘verderfelijke’ praktijken werden uitgesloten van de verlichting, want zij hadden zagezegd geen ‘Boeddha natuur’. Daar bovenop beleefde het land grote natuurrampen, hongersnood en onderlinge oorlogen tussen clans. De mensen die slachtoffer waren van al deze omstandigheden, hadden geen enkel perspectief op enige zingeving. Honen, de latere leeraar van Shinran Shonin stelde een praktijk voor om ook deze ‘uitgestoten’ te laten deelnemen aan de helende kracht van de Boeddha – werkzaamheid door ze enkel de naam van de Boeddha, ‘Namu Amida Butsu’ (de ‘nembutsu’) te laten reciteren. ‘Namu Amida Butsu’ betekent letterlijk: *‘Ik eer de Boeddha van het Onmeetbaar Licht en Leven’*. Licht en leven staan voor Wijsheid en Mededogen.

Toen Shinran Shonin als monnik in het Tendai klooster op de Hiei berg bij

Kyoto zelf ervoer hoe onvermogen hij was om ‘ondanks’ moeilijke meditatiepraktijken enige vordering te maken, verliet hij totaal ontmoedigd het klooster en vervoegde meester Honen. Maar in tegenstelling tot zijn leermeester, die de Naam veelvuldig reciteerde, en voor Shinran nog altijd een uiting was van eigen inspanning (zelfkracht), maakte Shinran op een bepaald moment een dwarse sprong in de afgrond van het loutere vertrouwen in de bevrijdende kracht van de Boeddha - werkzaamheid. Dat was een ‘gemakkelijke’ weg naar de bevrijding omdat op dat moment alle inspanningen en berekeningen werden losgelaten. Shinran richtte zich met zijn weg van het loutere vertrouwen echter niet alleen naar de laagste klassen maar naar alle bevolkingsgroepen. Het egocentrisch denken en de onmacht hieraan iets te verhelpen is even sterk aanwezig bij rijk of arm, man of vrouw. Recitatie van de nembutsu was voor Shinran Shonin een uiting van dankbaarheid, en geen zelfkracht praktijk om ‘iets’ te bekomen.

Nagarjuna, de grote filosoof die aan de basis staat van de officiële mahayana stroming in het Boeddhisme, maakte al in de tweede eeuw van onze jaartelling een onderscheid tussen een moeilijke en een gemakkelijke weg naar Verlichting. De moeilijke weg is als een voettocht overheen een rotsachtig bergpad, en verwijst naar de vele moeilijke meditatiepraktijken van sommige boeddhistische scholen. De gemakkelijke weg is zoals een bootreis over zee. De metafoor van een bootreis kan duidelijk maken wat de gemakkelijke praktijk inhoudt. Een eenzame zeiler bevindt zich in windstilte op zijn zeilboot. De zeiler kan niet anders dan wachten tot de wind opsteekt om zijn boot vooruit te blazen. De moeite die de zeiler moet doen om vooruit te komen is gering: de wind, die grotere, andere kracht, doet het werk.

Vervolg van pagina 5

Leven in Onthechting en Vertrouwen

Martine Strubbe

De inbreng van de zeiler blijft beperkt tot het waakzaam en geduldig wachten op de juiste omstandigheden.

Een ander beeld is dat van een vlinder die vastzit in een klok en wanhopig naar een uitweg zoekt. Pas wanneer hij al zijn inspanningen staakt valt hij naar beneden, en in dit loslaten zit zijn bevrijding. Hij stort immers niet te pletter, maar valt het volle leven in, omarmd door mededogen.

おん 徳 讃

Bron: Martine Strubbe

如来大恩の恩徳は
身を精にしても報すべし
師主知恩の恩徳も
はねをくくきても謝すべし

Zo gaat het ook met de praktijk van de Jodo-Shinshu: er ontstaat een inzicht in het eigen onvermogen om ook maar iets te doen om onze diep ingewortelde karmische beperkingen op te heffen, en dat het enige wat over blijft is zich te laten dragen door een kracht die veel groter is, het mededogen dat werkzaam is in de wereld.

Deze metaforen tonen dat meditatieve, morele of rituele praktijken, zoals die in andere scholen van het Boeddhisme worden uitgevoerd, slechts kunnen worden gezien als voorlopige *hulpmiddelen* van sociale of psychologische aard. Meer zelfs, deze praktijken kunnen zelfs leiden tot een nog grotere 'kramp' van het ego. Eén van de patriarchen van de Jodo-Shinsho vergeleek deze praktijken met een zijderups die zichzelf vastzet met zijn eigen draden. Daarom moet alles worden losgelaten en in deze onthechting ontstaat een gemoed van diep vertrouwen. Diep vertrouwen doet een gevoel van vreugde en dankbaarheid ontstaan, omdat wordt ervaren dat wij

worden gedragen door een grotere dynamiek waar wij onlosmakelijk deel van uitmaken, en dat deze verbondenheid mededogen is. Deze heilzame kracht noemen wij Anderkracht, de kracht die veel groter is dan onze zelfkracht. Deze kracht is het gevolg van de gelofte van de bodhisattva, die zich voorneemt alle wezens bij te staan in het realiseren van bevrijding van het lijden. De Shinboeddhist is het voorwerp van deze gelofte. Zo wordt 'mijn praktijk' een 'niet-praktijk'. Als wij de nembutsu uitspreken, dan doen wij dat niet om iets te verkrijgen, maar om onze dankbaarheid uit te spreken.

Maar het is niet evident om tot volstrekt vertrouwen te komen. Voor een Shinboeddhist begint alles vanuit een houding van *stilte en rust*. Alleen immers vanuit een verstilde houding kan hij *dicht bij de dingen blijven*, zodat wat gebeurt evident wordt, alsof het niet anders kon dan zo te gebeuren. Dicht bij de dingen blijven betekent toelaten getroffen te worden door de werkelijkheid. Hier ontstaat *perspectief* en *zingeving*.

Door op deze manier aandacht te hebben voor alles wat wij doen en de Boeddha en zijn leer te gedenken kan het inzicht en het *geduld* en het *vertrouwen* groeien. Vertrouwen is een vorm van 'weten' dat gefundeerd is op ervaring. Wij hebben immers kennis genomen van de Leer van de Boeddha, deze getoetst aan onze eigen ervaringen, en als wij die hebben kunnen aannemen als 'waarachtig', dan kan ons vertrouwen groeien. Dit vertrouwen in de Boeddha is tevens vertrouwen in het leven zelf, een besef dat het goed is, dat wij er mogen zijn en dat alles wat leeft er mag zijn. Wanneer wij een gezond vertrouwen in onszelf en de ander cultiveren, dan treden wij de ander tegemoet met open vizier én waakzaamheid.

Een persoon die volkomen vertrouwen heeft gerealiseerd, heeft zich ontplooid tot een complete, waarachtige

en dankbare mens, een mens die zijn onvolmaaktheden heeft aanvaard en een spontane, niet berekenende houding aanneemt tegenover het leven. Dit kan men een bevrijde mens noemen, een mens die de middenweg bewandelt. Hij beseft in een netwerk van relaties te leven, waar iedereen grote verantwoordelijkheid draagt. De middenweg bewandelen betekent leven in het moment, in aandacht en onthechting, overheen de tegenstellingen. Het is de weg van Wijsheid en Mededogen. Men wandelt elk moment op de dunne lijn tussen gehechtheid en onverschilligheid, tussen mentale verstrooidheid en koppig, obsessief gedrag. De middenweg verhindert niet om het leven met volle teugen te leiden, in tegendeel, het maakt die volheid mogelijk, want men gaat dwars door het leven. Vanuit dit vertrouwen ontstaat een gevoel van vrede, onthechting en aanvaarding.

Men moet in het zwarte gat van de wanhoop durven vallen, zoals Shinran toen hij zijn dwarse sprong maakte, en alles, in de eerste plaats zichzelf, in vraag durven stellen, en open en bloot de confrontatie aangaan. In dit zwarte gat wordt ervaren dat leven ontvangen is, dat leven verbondenheid is, en dat in deze verbondenheid het mededogen van de Boeddha zichtbaar wordt.

**"Het is niet dat ik
Boeddha word;
Boeddha wordt mij.**

**Namu Amida Butsu.
Namu Amida Butsu."**

Saichi Myokoin

Thangka's

Lieve Opgenhaffen

In dit themanummer van Het Witte Lotusblad, over het Boeddhisme, mag zeker het Tibetaans boeddhisme niet ontbreken.

Tibet is een land dat velen boeit en onvermijdelijk doet het ons denken aan de Himalaya, de ontelbare kloosters, de monniken, de godenwereld, de muurschilderingen, enz..

Hoewel er heel wat kan geschreven worden over dit Tibetaans Boeddhisme, heb ik gekozen om een korte toelichting te geven over de muurschilderingen, de thangka's.

De Tibetaanse bevolking bestaat grotendeels uit nomaden. Ze trekken veelal door het Himalaya gebergte en, behalve de meest noodzakelijke gebruiksvoorwerpen, dragen ze ook steeds een aantal bijzondere voorwerpen met zich mee: een 'tsakli' ⁽¹⁾, een 'thokcha' ⁽²⁾, een 'tsatsa' ⁽³⁾ of een 'gau' ⁽⁴⁾. Al deze voorwerpen werden door locale sjamanen en lama's gezegend en zijn bedoeld als bescherming tegen alle kwaad en ongeluk.

Voor rondtrekkende nomaden was, en is het nu nog steeds, heel belangrijk dat alles gemakkelijk op te bergen en te dragen of te vervoeren is. Een voorwerp dat dan ook vaak wordt meegenomen is een thangka. Heel gemakkelijk op te rollen, wat het opbergen vergemakkelijkt.

De letterlijke betekenis van het Tibetaanse woord thang-ka is 'vastgelegde boodschap'. In de aloude kunst van Tibetaanse rolschilderingen hebben alle figuren en heeft elk detail zijn specifieke betekenis.

Wie een thangka aandachtig bekijkt, ziet dat het meer is dan een decoratief plaatje. Elke schildering bevat een boodschap en om die te ontcijferen, is heel wat kennis nodig. Dit ontcijferen van de boodschap komt echter niet op de eerste plaats. Veel belangrijker is het dat de afbeelding de toeschouwer 'iets doet', dat het het hart van de toeschouwer raakt.

Het schilderen van thangka's was, en is nog steeds, een hoog ontwikkelde en

belangrijke uitdrukking van religieuze expressie in Tibet. Het is een middel waardoor de hoogste idealen van het Boeddhisme tot leven worden gebracht. In vroegere tijden trokken monniken van dorp tot dorp om er, aan de hand van thangka's, de leer van de Boeddha uit te leggen.

Tevens is het een ondersteuning voor het beoefenen van het Boeddhisme, bv. als hulpmiddel bij meditatie, en het herinnert de gelovige constant aan het hebben van vertrouwen in het pad dat Boeddha heeft uitgestippeld.

Op een dieper niveau zijn deze schilderingen de visuele expressie van de volledig ontwaakte staat van verlichting, het ultieme doel van het Boeddhistische spirituele pad.

Levenswiel

<http://www.boeddhistischeomroep.nl/generalinfo.aspx?IntEntityId=127>

Thangka's worden getekend volgens strikte richtlijnen. Een raster geeft, gebaseerd op de Boeddhistische iconografie, de exacte afmetingen en proporties aan van elke Boeddha of Bodhisattva. Juiste verhoudingen zijn uiterst belangrijk. De afbeeldingen brengen immers informatie over en zijn een ondersteuning voor het spirituele pad.

De kennis van deze verhoudingen en van de betekenis van de verschillende symbolen wordt al eeuwen doorgegeven van leraar op leerling of van vader op zoon.

Voor boeddhisten hebben thangka's dus de betekenis van een goddelijke verschijning. Een goed gemaakte thangka vervult immers verschillende functies:

- de afbeeldingen van goden als leermiddelen om het leven van de Boeddha te vertellen,
- het uitbeelden van historische gebeurtenissen rondom belangrijke lama's en yogi's,
- het hervertellen van mythes, enz.

Een zeer populair thema is het Levenswiel, een visuele weergave van de leer van de Abhidharma ⁽⁵⁾.

Naast afbeeldingen van Boeddha's, lama's of vredige godheden, zien we ook – en dat is voor ons westerlingen misschien in eerste instantie niet echt begrijpelijk – afbeeldingen van toornige godheden. Godheden met een woest, bijna demonisch uiterlijk. Wanneer we echter stilstaan bij de functie van deze goden, wordt hun belang duidelijk.

Over de oorsprong van deze toornige godheden is heel wat te vertellen. Om het kort te houden kunnen we stellen dat, bij de intrede van het Boeddhisme in Tibet, de lokale godheden, door Padmasambhava, met speciale rituelen, werden 'onderworpen'. Velen kregen ook een ietwat andere houding aangenomen. Ze werden als het ware 'omgevormd' en kregen zo een plaatsje binnen de context van de nieuw ingevoerde en krachtige godheden van het Indische Boeddhisme. Deze onderworpen godheden werden 'beschermers van de Dharma'. Zij zijn belast met het verwijderen van belemmeringen voor de spirituele beoefening, en het samenbrengen van gunstige omstandigheden. Als emanaties van de Boeddha's zijn ze er niet om volgelingen van het pad schrik aan te jagen. Zij zijn er om de volgelingen te helpen op het pad, als een geleide of een lijfwacht. De reden waar-

Vervolg van pagina 7

Thangka's

Lieve Opgenhaffen

om ze hun toornige vorm of uitdrukking behielden, is omdat zij constant herinnert moeten worden aan hun gelofte om de Boeddhistische leringen te beschermen.

Een mooi voorbeeld van een zogenaamde toornige godheid is Mahakala - Tchag Droegpa in het Tibetaans, wat betekent: de 'Grote Zwarte'.

Mahakala wordt in drie vormen vereerd, elk met zijn eigen eigenschappen.

1. De **Witte Mahakala** is wensvervullend.
2. De **vierarmige Mahakala** wordt in de Nyingmapa traditie vereerd en hij wordt beschouwd als 'goed karma'.
3. De **zesarmige Mahakala**, een fascinerende afbeelding. We vinden hem vooral binnen de Gelugpa en hij is de toornige manifestatie van Avalokiteshvara – de Bodhisattva van mededogen.

Het vermelden van de kenmerken van deze toornige godheid geeft een duidelijk beeld over de belangrijkheid van het correct en juist weergeven van alle details op een rolschildering.

De zesarmige Mahakala heeft een zwarte of donderblauwe kleur. Dit is een teken van absorptie.

Met zijn drie ogen kan hij kijken in het verleden, het heden en de toekomst.

Zijn benen symboliseren zijn wijsheid. De stand van zijn benen symboliseert zijn goede intenties, voor zichzelf en alle anderen.

Mahakala danst te midden van een vuurhaard. Dit vuur staat symbool voor zijn vernietigende kracht.

Hij is gekleed in een olifant- en een tijgervel en hij draagt een slangenvet. Het olifantenvet staat voor de zuivering van fierheid, het tijgervel symboliseert de zuivering van lusten. Het slangenvet staat symbool voor de zuivering van woede.

De lotustroon van Mahakala staat voor zuiverheid, zonder bezoedeling van het bestaan in Samsara (6).

Mahakala staat op de zon, een teken van verlichting uit de staat van onwetendheid.

Zesarmige Mahakala

http://www.meditateinlondon.net/d_mahakala.jpg

Hij vertrappelt een Vinakaya, een mythische figuur met een olifantenkop. Symbool voor de vertrappeling en de vernietiging van grote obstakels.

Zijn kroon wordt gevormd door vijf schedels. Zij symboliseren de transformatie van de vijf vergiften: onwetendheid, verlangen, fierheid, kwaadheid en jaloersheid.

Zijn zes armen staan symbool voor de zes perfecties: geduld, moraliteit, gulheid, vastberadenheid, meditatie en wijsheid. Om deze perfecties te bereiken heeft hij een aantal voorwerpen in zijn handen:

1. een ritueel gebogen mes (de triku). Hiermee maakt hij 'gehakt' van ons ego
2. een schedel (kapila). Deze is gevuld met bloed en dient als symbool voor onderwerping van slechte verschijningsvormen
3. een rozenkrans (Mala) symboliseert zijn niet-aflatende streven en activiteit voor het welzijn van alle levende wezens.
4. een handtrommel (damaru), symbool voor zijn gezag over de Dakini's (7).

5. een drietand staat symbool voor zijn gezag over de drie Kaya's (8).

6. een lasso voor het vangen en terughalen van allen die hun eed schenden.

Opgesmuikt met zijn symbolen, zwaaiend met zijn wapens, met zijn enorme rollende ogen en met zijn hoektanden ontbloot, waakt deze zesarmige Mahakala hardnekkig over de veiligheid van allen die voortschrijden op het spirituele pad. Mahakala is klaar om alle obstakels te verwijderen die zich voor hen zouden kunnen opwerpen.

Traditioneel worden drie soorten van obstakels, of belemmeringen onderscheiden:

1. de uiterlijke belemmeringen: materiële moeilijkheden zoals hongersnood, natuurrampen, enz. Politieke moeilijkheden zoals oorlogen, bedreigingen, enz.
2. de innerlijke belemmeringen, zoals ziekte, enz.
3. de verborgen belemmeringen: bv. de gedachten van de beoefenaar, die zijn vooruitgang tegengaan. Bv. het verlangen om een retraite op te geven of zijn beoefening te staken/te verwaarlozen, enz.

Hoewel het misschien aangener is om afbeeldingen van vredige goden te aanschouwen, moeten we toch vaststellen dat, ondanks de vaak angstaanjagende afbeeldingen van de toornige godheden, ook zij niets anders doen dan het oneindige mededogen van de Boeddha's openbaren.

In de legende over de oorsprong van de zesarmige Mahakala wordt dit openbaren van het oneindige mededogen van de Boeddha's benadrukt.

De zesarmige Mahakala is verbonden met Avalokiteshvara, de bodhisattva die het mededogen van alle Boeddha's belichaamt.

In aanwezigheid van de Boeddha deed Avalokiteshvara de gelofte om zonder verslappen van zijn inzet, te werken aan de bevrijding van alle wezens. Avalokiteshvara raakte echter ontmoedigd toen hij merkte dat na

Zen

Sabine Van Osta

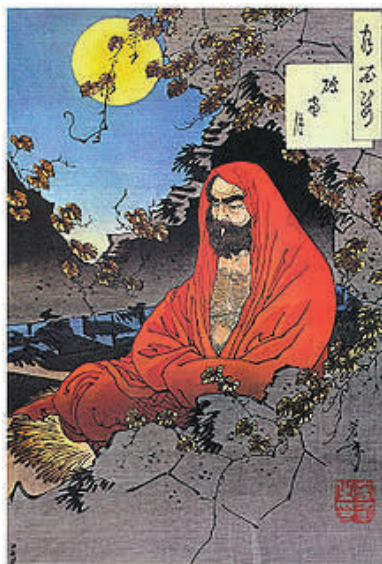

Zen is de afkorting van het Japanse woord *zenna* (ook wel *zenno*) dat de Japanse uitspraak is van het Chinese woord Ch'an-na (in het kort ch'an). Het Chinese Ch'an-na is op zijn beurt de vertaling van de Sanskrietterm *dhyana* waarmee meditatie wordt aangeduid, die toestand van alerte en heldere tegenwoordigheid van geest die de mens toelaat dualisme achter zich te laten en de wereld van eenheid te betreden. D.T. Suzuki wijst op het feit dat ch'an-na niet zozeer wijst in de richting van *dhyana* (meditatie) dan wel in de richting van *prajna* (ook wel aangeduid met de term wijsheid), of *bodhi* (die kennis door middel waarvan boeddhachap bereikt wordt) of *anabhogacarya*, de transcendente staat waarin zowel nirvana als samsara overstegen worden door het inzicht dat nirvana en samsara in wezen één zijn (1).

Ch'an en Zen zijn bekend vooral om de prachtige legendes en verhalen die op een zo kort mogelijke manier de essentie van zen willen meedelen en overdragen. Deze stroming van het boeddhisme staat in hoofdzaak de onmiddellijke verlichting voor en spitst zich met name toe op de rechtstreekse ervaring eerder dan het lezen en bestuderen van teksten. In eerder genoemde legendes en verhalen worden dan ook regelmatig boeken en bibliotheken verbrand (nadat deze allemaal gelezen zijn). De ch'an/zenmeester speelt een instrumentele rol in de opleiding en in het "wakker schudden" van zijn discipelen. Het hele pantheon aan goden en godinnen zoals we dat tegenkomen in andere religies en rituelen zijn vreemd aan Zen. Van de andere kant heeft Zen een enorme invloed gehad in de ontwikkeling van de Japanse cultuur waaraan sober ceremonieel niet geheel vreemd is, denken we maar aan bijv. de theeceremonie of de Japanse tuin.

Zoals gezegd, hoewel zitmeditaties in principe deel uitmaken van het curriculum van de zenmonnik, wordt de directe levenservaring van nog groter belang geacht. Vandaar ook de grote aandacht

die uitgaat naar handenarbeid. De dagelijkse handelingen in het kader van levensonderhoud bekleden een centrale plaats in de opleiding en het leven van iedere zenmonnik tot en met de abt zelf: onderhoud van ruimtes en terrein, koken, voedselvoorziening door bewerken van de tuin, etc worden allemaal in gemeenschap gedaan en maken integraal deel uit van de beoefening. De nadruk ligt op eenvoud en volledige aandacht bij de handelingen die worden verricht. De verlichtingservaring lonkt bij wijze van spreken achter elke hoek en ligt verschoolen in iedere denkbare handeling.

Bodhidharma
voorstelling door Yoshitoshi, 1887
<http://nl.wikipedia.org/wiki/Bodhidharma>

Ontstaan van de woordeloze overdrachtslijn

De grote nadruk waarmee de interactie met de buitenwereld zo eenvoudig en direct mogelijk gehouden wordt heeft legendarische gronden, met name het verhaal van de Bloemenpreek, waarin Boeddha Shakyamuni voor de vergaderde discipelen bij wijze van onderricht eenvoudig een bloem omhoog hield. Alleen Kashyapa verstond het gebaar en de betekenis ervan en aangenomen wordt dat op dat ogenblik voor het eerst de woordeloze overdracht van hartgeest tot hartgeest

tot stand kwam. Sommige geleerden noemen dit "de bijzondere overdrachtsvorm buiten de orthodoxe leer", de overdrachtsvorm die aanleiding heeft gegeven tot ch'an. Deze overdrachtsvorm van de boeddhistische leer vindt dus, zoals overigens alle overdrachtsvormen van boeddhisme haar oorsprong in India van waar het in de eeuwen daaropvolgend doorgedrongen is tot in China en van daaruit verder naar Korea en Japan. Buiten de legende van de Bloemenpreek, zijn er echter zo goed als geen historische documenten voorhanden die de ontstaansgeschiedenis van deze overdrachtslijn werkelijk kunnen staven. Vandaar dat deze periode door klassieke geschiedkundigen dan ook eerder als legendarisch wordt betiteld.

Van Dhyana naar Ch'an

Bodhidharma (Chinees P'u t'i-ta-mo, 470 – 543?) wordt beschouwd als de 28ste patriarch na Boeddha Shakyamuni in de Indiase "woordeloze" overdrachtslijn "van hartgeest tot hartgeest" en de eerste patriarch van het ch'an boeddhisme. Hij was de eerste om het mahayana boeddhisme (2), de leer van het grote voertuig, te introduceren in China en wordt beschouwd als de grondlegger van het ch'an boeddhisme. Hij was een leerling van Prajnadhara, de 27ste patriarch van de woordeloze overdrachtslijn en duidde zelf zijn opvolger aan, Hui-k'o, de 2de patriarch van de Ch'an traditie. Volgens de legende gebeurde dit zo:

"Na negen jaar te hebben doorgebracht in het Shao-Lin klooster, gelegen in Noord-China, kreeg Bodhidharma heimwee naar India en hij besloot naar dat land terug te keren. Voor zijn vertrek liet hij alle leerlingen samenkomen om na te gaan hoe ver zij waren gekomen met de verwerkelijking van zijn leer. De eerste leerling die hij aan de tand voelde, zei: 'Zoals ik het begrijp, mogen wij, als we de waarheid willen verwerkelijken, noch volledig vertrouwen op woorden, noch volledig afzien van woordgebruik; veeleer zouden we ze

Vervolg van pagina 9

Zen

Sabine Van Osta

moeten benutten als een hulpmiddel op het pad.' Daarop zei Bodhidharma: 'Jij hebt mijn huid geraakt.' Nu kwam een non naar voren, die zei: 'Zoals ik het begrijp, is de waarheid als een gelukzaligheid schenkende blik in het Boeddha-paradijs; die blik overkomt je maar een keer en daarna nooit meer.' Haar antwoordde Bodhidharma: 'Je hebt mijn vlees geproefd.' De volgende leerling zei: 'De vier grote elementen zijn leeg en de vijf aggregaten bestaan niet. Er bestaat helemaal niets dat tastbaar is.' Bodhidharma antwoordde daarop: 'Jij bent me tot op het bot gekomen.' Uiteindelijk kwam Hui-k'o aan de beurt. Hij zei helemaal niets, maar boog zich slechts zwijgend voor de meester. Tot hem zei Bodhidharma: 'Jij bent doorgedrongen tot mijn merg.'⁽³⁾

Van Bodhidharma ging de overlevering verder tot de 6de patriarch, Hui-neng (638-713) – die beschouwd wordt als de eigenlijke stichter van de Ch'anbeweging in China – waarbij ch'an zich verder ontwikkelde als stroming van het mahayana boeddhisme onder invloed van het taoïsme en het confucianisme⁽⁴⁾. De mahayana leer werd zo stelselmatig ingeweven in de Chinese psychologie en uitgedrukt in de Chinese talen. Ch'an floreerde tijdens de T'ang (616-905), Sung (960-1278) en de Yüan (1206-1314) dynastieën. Van Hui-neng wordt gezegd dat hij het ch'an boeddhisme echt gestalte gaf. Tijdens de T'ang (616-905) dynastie ontwikkelden zich vijf scholen waarvan er uiteindelijk twee overbleven: de Ts'ao-tung school (Japans *Soto*) of de School van Geleidelijk Ontwaken, met o.m. Wanshi of Huang-chih (1090-1157) als belangrijke vertegenwoordiger en de Lin-chi school (Japans *Rinzai*) of de School van het Plotseling Ontwaken met o.m. Daie of Tai-hiu (1089-1163) als belangrijke vertegenwoordiger. Het verschil tussen beide scholen was het meest uitgesproken tijdens de Sung dynastie en had dus alles te maken met de snelheid waarmee de studenten tot ontwaking of *satori* komen. In de School van het Plotseling Ontwaken werd, en

wordt nog steeds, gebruik gemaakt van de kung-an of *koan*, naast de gebruikelijke zitmeditatie, *zazen* genoemd.⁽⁵⁾ Zowel de koan als de zitmeditatie zijn later doorgesijpeld tot in Japan.

Van Ch'an naar Zen

Het boeddhisme werd voor het eerst in Japan geïntroduceerd in de VI eeuw via Korea ten tijde van keizer Kimmei (539-572). Tijdens die eerste periode, de Nara periode genoemd omdat Nara toen de hoofdstad van Japan was, werden drie sutra's in het bijzonder intensief bestudeerd en commentarieerd (met name door Prins Shotoku Tashi, 574-622): de Pundarika sutra, de Srimal sutra en de Vimalakirti sutra. Er was dus al enig werk verricht om het boeddhisme vaste voet aan Japanse bodem te doen krijgen nog voor de stromen van het ch'an boeddhisme het eiland aande-

<http://nl.dreamstime.com/royalty-vrije-stock-afbeeldingen-de-tuin-van-zen-in-zand-image13978119>

den.

Het Zen Boeddhisme bereikte Japan vanaf de XIIe-XIIIe eeuw in twee lijnen: de Rinzai-school, geïntroduceerd in Japan door Eisai (1141-1215) en de Soto-school die werd geïntroduceerd door Dogen (1200-1253) en die daarom soms ook de Dogen-school genoemd wordt. In die periode werd er

flink over en weer gereisd tussen China en Japan, zowel door Chinezen als Japanners. Bij aanvang moest het "nieuwe" Zen Boeddhisme het nog afleggen tegen de reeds bestaande boeddhistische scholen maar dankzij de hoge bescherming wist Zen dan toch door te dringen tot de academische wereld en om van daaruit het sociale en culturele leven in Japan te beïnvloeden en vorm te geven, d.w.z. te verfijnen. De Rinzai-school stond het dichtst bij de heersende klasse en deze school ontwikkelde zich vooral in de steden waar die heersende klasse resideerde, o.m. te Kyoto (Mount Hiei). De Soto-school, met name haar grondlegger Dogen, hield zich juist ver van deze bevolkingsklassen en daardoor ook ver van de steden. Deze school ontwikkelde zich derhalve in kloosters ver van de door mensen bewoonde wereld en dicht bij de natuur. Beide scholen ontwikkelden hun eigen karakter verder. Het oplossen van *koans* is typisch voor de Rinzai-school. De zitmeditatie waarbij voortdurend wordt gestaard naar de muur, blijkt dan weer een van de typische kenmerken van de Soto-school.⁽⁶⁾

Zen naar het Westen

In 1924 richtte Christmas Humphreys (1901-1983) te Londen de Buddhist Lodge op van de Theosophical Society, waaruit dan enige jaren later de Buddhist Society is ontstaan, de eerste Westerse organisatie van haar soort. Het was pas in 1927 dat Zen voor het eerst onder Westerse aandacht kwam via de *Essays in Zen Buddhism* door Daisetz Teitaro Suzuki (1870-1966). Bijna 10 jaar later gaf Dr. Suzuki een voordracht over het Zen Boeddhisme tijdens het World Congress of Faiths in 1936. Tijdens die periode waren er al meerdere werken van zijn hand over het onderwerp verschenen en ondernam Alan Watts het als eerste westerling om over dit onderwerp een boek te schrijven. In de jaren daaropvolgende nam de ontwikkeling van Zenstudies in het Westen een vlucht, onder stevige impuls van Christmas Humphreys en zijn medestudiege-

Vervolg op pagina 11

Vervolg van pagina 8

Thangka's

Lieve Opgenhaffen

enonen lang werken er nog steeds evenveel wezens gevangen zaten in het lijden. Avalokiteshvara brak zijn gelofte en zijn lichaam barstte in stukken.

Amitabha, de god van het grenzeloze licht verscheen. Hij redde Avalokiteshvara, stelde diens lichaam weer samen en gaf hem duizend armen en elf hoofden.

Avalokiteshvara bleef nog zeven dagen te neergeslagen. Hij was onwetend over de manier waarop hij zijn missie zou kunnen volbrengen. Toen realiseerde hij dat hij zijn taak met veel grotere doeltreffendheid zou kunnen verwezenlijken indien hij een machtige, toornige verschijningsvorm zou hebben. Bij deze gedachten straalde zijn hart de donkerblauwe letter HOENG uit, die transformeerde in de zesarmige Mahakala.

De legende verhaalt dat de aarde zes maal daverde en dat Amitabha daarop, samen met ontelbare andere Boeddha's, verklaarde dat deze nieuwe vorm van Avalokiteshvara een onoverwinnelijke beschermer van de Dharma zou zijn, in alle rijken, en dat hij het vermogen zou hebben om alle wensen — gericht op het goede — uit te voeren.

In de Dharma behoort de praktijk van Mahakala — door zijn streng en doortastend optreden — tot de hogere leringen van de Dharma.

Vervolg van pagina 4

Theravada Boeddhisme

Christian Vandekerckhove

Met Gemeenschap bedoelen sommigen het klooster, voor anderen gaat het om alle boeddhisten en in de ruimste betekenis: de broederschap van alle mensen.

Bronnen

- Bikkhu Ananda: Theravada and Zen, Colombo, M.D. Gunasena & Co, 1962.
 Conze, Edward: Aspecten van het boeddhisme, Utrecht, Het Spectrum, 1991.
 Conze, Edward: Het boeddhisme, Utrecht, Het Spectrum, 1970.
 Dutt, Nalinaksha: Buddhist Sects in India, Delhi, Motilal Banarsidass, 1998.
 Gombrich, Richard: Theravada Buddhism, London, Routledge, 1988.
 Humphreys, Christmas: Buddhism, Harmondsworth, Penguin Books, 1952.
 Humphreys, Christmas: Thus Have I Heard, London, The Buddhist Society, 1948.
 Kern, H.: Manual of Indian Buddhism, Delhi, Motilal Banarsidass, 1989.
 Dr. Sarvepalli Radhakrishnan, former President of India (ed.): The Cultural Heritage of India, Vol. 1: The early phases, Calcutta, The Ramakrishna Mission Institute of Culture, 1993.

Tot hier deze korte bijdrage. Wat voor ons westerlingen soms heel verwarrend en onbegrijpelijk lijkt, is voor hen die het pad van het Tibetaanse Boeddhisme volgen, een hulpmiddel, een steun en toeverlaat in hun zoektocht naar Waarheid en Verlichting.

Noten:

- (1) Een tsakli is een Tibetaanse miniatuurschildering. De onderwerpen zijn vergeleekbaar met de tangka's.
- (2) een thokcha is een object dat dienst doet als talisman.
- (3) een tsatsa is een klein offertafeltje
- (4) een gau is een (meestal) metalen, klein altaarschrijn, draagbare relikwiehouder of een houder voor amuletten of relikwieën.
- (5) de Abhidharma is het derde en laatste

toegevoegde deel van het Pali Canon van het Theravada Boeddhisme. Abhi (Pali) betekent hoog of hoogste. Dharma betekent leer of waarheid. Abhidharma betekent dus 'hoogste waarheid' of 'hoogste leer'.

- (6) Samsara is de cyclus van dood en wedergeboorte, zonder begin en schijnbaar zonder eind, onder invloed van begoocheling en karma en vol met lijden.
- (7) een Dakini is het principe van de vrouwelijke energie, die geassocieerd wordt met kennis, intelligentie en wijsheid.
- (8) de drie Kaya's zijn de drie aspecten van de totaliteit van de volledig verlichte ervaring. De drie 'lichamen', toestanden of ervaringsniveaus van een boeddha.

Bronnen:

- <http://www.thangka.de/>
<http://www.hetbodhiblad.nl/Boeddhisme/Mahakala/mahakala.html>

Vervolg van pagina 10

Zen

Sabine Van Osta

noten van de Buddhist Society. Hoevel de Buddhist Society ook nog andere boeddhistische stromingen bestudeerde, ging er toch ook veel aandacht naar het Zen Boeddhisme, in zoverre zelfs dat er een Zen studieklas werd opgestart waarbij meerdere malen Dr. Suzuki naar Londen werd gehaald om er onderricht te geven. (7)

Vandaag is Zen Boeddhisme een goed ingeburgerd begrip en zijn er ook in Westen meerdere serieuze trainings- en informatiecentra aanwezig.

Bibliografische noten

Dit artikel is uiteraard te beknopt om de geest en het gegeven van het Zen Boeddhisme werkelijk tot zijn recht te laten komen. Vandaar dat we aan de geïnteresseerde lezer nog een aantal leestips willen meegeven:

Prof. D.T. Suzuki, *Inleiding tot het Zen-Boeddhisme*, in de Oriënt-serie van Ankh-Hermes, Deventer, 1958, 9de druk van 2001.

D.T. Suzuki, *Zen and Japanese Buddhism*, Japan Travel Bureau Inc., Tokyo, 1958, 3rd edition of 1965.

Christmas Humphreys, *Zen comes West*, George Allen & Unwin Ltd, London 1960.

D.T. Suzuki, *Essays in Zen Buddhism, First, Second and Third Series*, Rider & Co, London, 1970.

Wong Mou-lam, *De Sutra van Hui-neng*, in de Oriënt-serie van Ankh-Hermes, Deventer, 2001.

- (1) D.T. Suzuki, "Zen and Japanese Buddhism", Japan Travel Bureau Inc., Tokyo, 1965, p. 17.
- (2) Het mahayana boeddhisme vindt zijn weer-slag in de Prajnaparamita leringen.
- (3) Uit Ingrid Fischer-Schreiber, Franz-Karl Ehrhard en Michael S. Diener, "Lexicon Boeddhisme", Asoka, 2008.
- (4) Ch'an zou overigens op zijn beurt een grote invloed uitoefenen op het neo-confucianisme.
- (5) We zullen hier niet verder in gaan op de verdere ontwikkeling van het ch'an boeddhisme in China maar men raadplege de werken in de literatuurlijst voor verdere details daaromtrent. Wel willen we nog even vermelden dat heden ten dage de zuivere ch'antraditie in China nagenoeg verdwenen is door een sterke vermenging met het Zuiver Land boeddhisme.
- (6) Voor meer interessante details met betrekking tot de ontwikkeling van de verschillende zenstromingen in Japan raadplege men D.T. Suzuki, *Zen and Japanese Buddhism*, zie ook de leeslijst.
- (7) Voor meer over deze boeiende beginperiode van Zen Boeddhisme in het westen bevelen wij het boek *Zen Comes to West* aan van Christmas Humphreys.

Loge Witte Lotus - Lezingen op zondagochtend van 11:00u tot 13:00u

Locatie zondaglezingen:
OC Katrinahof
Fromentijnstraat 1 - 2050 Antwerpen (Linkeroever)

Informatie:
 (0486) 631 997 en
 (0476) 879 968

*Iedereen is van
harte welkom!*

04/09/2011	Sabine Van Osta	De Geheine Leer van mevrouw Blavatsky, een inleiding
02/10/2011	Armand De Roose	Iconografie als beeldtaal bij joden, christenen en moslims
06/11/2011	Ronald Engelse	G.R.S Mead en de 'Echo's van de Gnosis'
04/12/2011	Yves Vandeberg	Vrijmetselarij

Loge Witte Lotus - Algemene Ledenvergadering 26 mei 2011

Naar jaarlijkse gewoonte vond ook dit jaar een Algemene Ledenvergadering, Loge Witte Lotus, plaats. Voor de vacante mandaten werden verkozen:

Secretaris: Lieve Opgenhaffen

2de Vice-voorzitter: Leo Ongena

Beheerder gebouw: Guido Hoste

2de Rekencommissaris: Willem Hulscher

Het Bestuur wil alle leden en sympathisanten danken voor hun aanwezigheid en enthousiaste medewerking.

Vrijheid van denken

De Theosophical Society heeft zich wijd en zijd over de wereld verspreid en leden van alle religies zijn en worden er lid van zonder dat ze de specifieke dogma's, leringen en geloofsovertuigingen van hun eigen geloof opgeven. Daarom is het wenselijk het feit te benadrukken dat er geen enkele lering, geen enkele mening is, door wie ook onderwezen of gekoesterd, die in enig opzicht voor enig lid van de Vereniging bindend is, dat er geen lering, mening is die niet vrijelijk door enig lid mag worden aangenomen of verworpen. Instemming met haar drie doeleinden is de enige voorwaarde voor lidmaatschap.

Geen leraar of schrijver, van H.P. Blavatsky tot nu toe, heeft enige autoriteit om zijn leringen of opvattingen op te leggen aan leden. Elk lid heeft evenveel recht om zich te verbinden aan elke school van denken welke hij/zij wenst te kiezen, maar hij/zij heeft geen recht om die keuze aan een ander op te dringen.

Noch een kandidaat voor enig werk, noch enige stemgerechtigde kan onverkiesbaar gemaakt worden of het stemrecht verliezen wegens enige opvatting die hij/zij heeft of wegens het lid zijn van een school van denken waartoe hij/zij zou behoren.

Meningen of opvattingen geven geen recht op voorrechten en kunnen evenmin aanleiding zijn om strafmaatregelen te nemen.

De leden van de 'General Council' vragen elk lid van de Theosophical Society ernstig om deze fundamentele principes van de Theosophical Society te verdedigen, te handhaven en er naar te handelen, en ook onbevreesd zijn eigen recht te doen gelden op vrijheid van denken en van meningsuiting, binnen de grenzen van hoffelijkheid en rekening houdend met anderen.

De Belgische Theosofische Vereniging

De Theosofische Vereniging werd opgericht te New York op 17 November 1875. Haar internationaal hoofdkwartier is gevestigd te Adyar (Chennai), India. Zij is een ontmoetingsplaats van zoekers naar waarheid en heeft afdelingen in vele landen over de hele wereld.

In Europa is een Internationaal Theosofisch Centrum gevestigd te Naarden (Nederland). In België zijn er loges te Antwerpen, Brus-

sel, Charleroi, Gent en Luik. Zij organiseren met grote regelmaat voordrachten en studiebijeenkomsten en sommige, waaronder die in Brussel en Antwerpen, beschikken tevens over een uitgebreide bibliotheek. De voornaamste taak van de vereniging bestaat erin gelijkgestemde mensen bij elkaar te brengen en hen te stimuleren in hun zoekproces naar waarheid.

Loge Antwerpen werd opgericht in 1899.

Loge Witte Lotus was tot voor kort de jongste loot uit de Belgische Theosofische familie. Opgericht in 2006, beoogt deze Loge eveneens een aantrekkingspool te zijn voor zoekers naar en onderzoekers van waarheid.

Lezingen op zondagochtend van 11:00u tot 13:00u - Loge Antwerpen

Geen studieklassen en geen zondaglezingen in juli en augustus

